

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

Brno 2019

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

60-1

100 (Státní archeologický ústav) 100 let moderní archeologie v českých zemích

BRNO 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 60
Volume 60

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Lumír Poláček

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Rudolf Procházka, Petr Škrdl

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Zdeňka Pavková, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Šimon Ungerman

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce

Mušov, „Na pískách“. Fragment lučkovité spony s pravoúhlou destičkou
a knoflíky (obr. 3, str. 146).

Cover Photography

Mušov, “Na pískách”. Fragment of the square-headed bow brooch decorated
with knobs (Fig. 3, Pg. 146).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2019
Náklad 400 ks

Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2019 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obsah

Editorial	7
Studie a krátké články Case Studies and Short Articles Studien und kurze Artikel	9
<i>Yuri E. Demidenko, Petr Škrdla, Joseba Rios-Garaizar</i> In between Gravettian and Epigravettian in Central and Eastern Europe: a peculiar LGM Early Late Upper Paleolithic industry	11
<i>Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Jan Novák</i> Mohelno-Plevovce v kontextu lokálního lengyelského osídlení a přírodního prostředí	43
<i>Radka Knápek, Ondrej Šedo</i> Depozita identifikovaná v římských příkopech na lokalitě Mušov-Neurissen a jejich příklady zaznamenané ve vybraných areálech s doklady pobytu římských vojsk	77
<i>Eduard Droberjar, Radka Knápek, Zuzana Jarůšková</i> The importance of finds from the Migration Period in Malá Haná (Moravia)	109
<i>Zuzana Loskotová</i> Late Migration Period square-headed bow brooches decorated with knobs in the context of the recent find in Mušov, Moravia	143
Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2018 Overview of Excavations in Moravia and Silesia 2018 Übersicht den Grabungen in Mähren und Schlesien 2018	157
Paleolit, Paleolithic, Paläolithikum	
Bojanovice (k. ú. Bojanovice u Znojma, okr. Znojmo)	159
Bratčice (okr. Brno-venkov)	159
Brno (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město).	160
Brno (k. ú. Tuřany, okr. Brno-město).	160
Býkovice (okr. Blansko)	161
Ivančice (k. ú. Hrubšice, okr. Brno-venkov)	161
Ivančice (k. ú. Letkovice, okr. Brno-venkov).	162
Modřice (okr. Brno-venkov).	162
Mohelno (okr. Třebíč)	163
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov).	164
Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)	164
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov).	165
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	165
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	166
Moravské Bránice (okr. Brno-venkov)	166
Ořechov (okr. Brno-venkov).	167
Ořechov (okr. Brno-venkov).	167
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín).	168
Radostice (k. ú. Radostice u Brna, okr. Brno-venkov).	168
Ráječko (okr. Blansko).	168
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	169
Sebranice (k. ú. Sebranice u Boskovic, okr. Blansko)	169
Seloutky (okr. Prostějov)	169
Troubky-Zdislavice (k. ú. Troubky, okr. Kroměříž).	170

Neolit, Neolithic, Neolithikum

Brno (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	171
Březolupy (okr. Uherské Hradiště)	172
Dolní Němčí (okr. Uherské Hradiště)	173
Drnholec (okr. Břeclav)	173
Haňovice (okr. Olomouc)	174
Hnanice (okr. Znojmo)	174
Holasovice (k. ú. Holasovice, okr. Opava)	175
Klentnice (okr. Břeclav)	176
Kuřim (okr. Brno-venkov)	177
Lipůvka (okr. Blansko)	177
Lysice (okr. Blansko)	178
Mohelno (okr. Třebíč)	179
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov)	179
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	180
Moravský Krumlov (okr. Znojmo)	180
Otice (okr. Opava)	181
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	181
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	182
Prostějov (okr. Prostějov)	182
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	182
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	183
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	184
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	185
Pustiměř (okr. Vyškov)	185
Rozdrojovice (okr. Brno-venkov)	185
Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov)	186
Sazovice (okr. Zlín)	186
Sedlec (k. ú. Sedlec u Mikulova, okr. Břeclav)	186
Skrbeň (okr. Olomouc)	187
Střelice (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov)	187
Trboušany (okr. Brno-venkov)	187
Troubsko (okr. Brno-venkov)	188
Trstěnice (k. ú. Trstěnice u Moravského Krumlova, okr. Znojmo)	188
Uničov (okr. Olomouc)	188
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	189

Eneolit, Eneolithic, Äneolithikum

Bořitov (okr. Blansko)	191
Brno (k. ú. Maloměřice, okr. Brno-město)	191
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	191
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	193
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	193
Dambořice (okr. Hodonín)	193
Holešov (k. ú. Všetuly, okr. Kroměříž)	193
Jiříkovice (okr. Brno-venkov)	194
Klentnice (okr. Břeclav)	194
Koryčany (okr. Kroměříž)	195
Kuřim (okr. Brno-venkov)	195
Mokrý-Horákov (k. ú. Horákov, okr. Brno-venkov)	196
Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý, okr. Brno-venkov)	196
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	196
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	196
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	197
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	197
Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov)	198
Prostějov (okr. Prostějov)	198
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	199
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	199

Příbor (k. ú. Hájov, okr. Nový Jičín)	200
Rýmařov (k. ú. Ondřejov u Rýmařova, okr. Bruntál)	201
Syrovice (okr. Brno-venkov)	201
Troubsko (okr. Brno-venkov)	201
Úvalno (okr. Bruntál)	202
Velké Pavlovice (okr. Břeclav)	204
Věžky (okr. Kroměříž)	204
Železné (okr. Brno-venkov)	204

Doba bronzová, Bronze Age, Bronzezeit

Branky (okr. Vsetín)	205
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	205
Brno (k. ú. Obřany, okr. Brno-město)	205
Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	206
Brno (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	207
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	207
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	208
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	208
Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)	208
Bučovice (k. ú. Kloboučky, okr. Vyškov)	208
Býkov-Láryšov (k. ú. Býkov, okr. Bruntál)	210
Drnholec (okr. Břeclav)	210
Dubicko (okr. Šumperk)	211
Horní Lideč (okr. Vsetín)	212
Hradec nad Moravicí (okr. Opava)	213
Ivančice (k. ú. Němčice u Ivančic, okr. Brno-venkov)	214
Jevišovka (okr. Břeclav)	214
Kelč (k. ú. Komárovice, okr. Vsetín)	215
Knínice (k. ú. Knínice u Boskovic, okr. Blansko)	215
Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál)	216
Malhostovice (okr. Brno-venkov)	218
Mikulov (k. ú. Mikulov na Moravě, okr. Břeclav)	218
Moravany (k. ú. Moravany u Brna, okr. Brno-venkov)	219
Napajedla (okr. Zlín)	219
Nezamyslice (k. ú. Nezamyslice nad Hanou, okr. Prostějov)	219
Ohrozim (okr. Prostějov)	220
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	220
Olšany u Prostějova (okr. Prostějov)	221
Opava (k. ú. Jaktař, okr. Opava)	222
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)	222
Ostrovačice (okr. Brno-venkov)	223
Otrokovice (okr. Zlín)	224
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	224
Palonín (okr. Šumperk)	226
Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov)	227
Prostějov (okr. Prostějov)	227
Přerov (k. ú. Dluhonice, okr. Přerov)	228
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov)	228
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov)	229
Přerov (k. ú. Předměstí, okr. Přerov)	229
Slatinky (okr. Prostějov)	230
Uhřice (okr. Hodonín)	230
Uničov (okr. Olomouc)	230
Uničov (k. ú. Benkov u Střelic, okr. Olomouc)	230
Vanovice (okr. Blansko)	230
Vážany (k. ú. Vážany u Boskovic, okr. Blansko)	231
Velké Bílovice (okr. Břeclav)	231
Vyškov (okr. Vyškov)	232
Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	232

Doba železná, Iron age, Eisenzeit

Blažovice (okr. Brno-venkov)	233
Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město)	233
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	234
Dambořice (okr. Hodonín)	234
Drnholec (okr. Břeclav)	235
Krhovice (okr. Znojmo)	235
Kuřim (okr. Brno-venkov)	235
Kuřim (okr. Brno-venkov)	236
Mokrá-Horákov (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov)	236
Napajedla (okr. Zlín)	237
Ohrozim (okr. Prostějov)	238
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	238
Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	238
Oslavany (okr. Brno-venkov)	238
Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	239
Podivín (okr. Břeclav)	239
Prostějov (okr. Prostějov)	240
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	240
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	240
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	241
Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov)	241
Slatinice (k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc)	242
Tišnov (okr. Brno-venkov)	243
Trboušany (okr. Brno-venkov)	243
Troubsko (okr. Brno-venkov)	244
Uherský Ostroh (k. ú. Ostrožské Předměstí, okr. Uherské Hradiště)	244
Uhřice (k. ú. Uhřice u Kyjova, okr. Hodonín)	245
Vyškov (okr. Vyškov)	245

Doba římská a doba stěhování národů, Roman Age and Migration Period, Römische Kaiserzeit und Völkerwanderungszeit

Blučina (okr. Brno-venkov)	247
Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město)	247
Dolní Němčí (okr. Uherské Hradiště)	248
Drnholec (okr. Břeclav)	250
Kozmice (okr. Opava)	250
Lichnov (k. ú. Lichnov u Bruntálu, okr. Bruntál)	251
Ohrozim (okr. Prostějov)	251
Oldřišov (okr. Opava)	251
Opava (k. ú. Vávrovice, okr. Opava)	252
Prostějov (k. ú. Prostějov, okr. Prostějov)	253
Slatinice (k. ú. Slatinice na Hané, okr. Olomouc)	254
Sudice (k. u. Sudice u Boskovic, okr. Blansko)	255
Úvalno (okr. Bruntál)	255

Editorial

Vážení přispěvatelé a čtenáři,

letošní ročník Přehledu výzkumů je v pořadí šedesátý. Je to dobrá příležitost k zamyšlení nad historií, zaměřením a další perspektivou časopisu, nad jeho obsahovou i formální stránkou. V současné době probíhá v rámci redakce Přehledu výzkumů a celého brněnského Archeologického ústavu diskuse o budoucím směřování periodika. Výsledky této diskuse se promítnou do podoby 61. ročníku a následujících čísel časopisu. Tuto proměnu již v předstihu – během roku 2018 – uvodily dvě inovace: indexace časopisu v citační databázi SCOPUS a zprovoznění kompletního databázového rejstříku všech ročníků a čísel. V roce 2020 bude spuštěna další novinka: webově založená aplikace pro odevzdávání hlášení o výzkumech. Recenzované studie a články vycházejí stále častěji cizojazyčně a jsou dostupné v elektronické podobě na adrese <http://prehled-vyzkumu.arub.avcr.cz/prehled-cisel-a-clanky/>. Postupně je doplňován on-line přístup ke starším ročníkům.

Co určitě zůstane i v budoucnu základním atributem časopisu, je členění každého čísla do dvou částí, z nichž první tvoří recenzované „Studie a krátké články“ a druhou reprezentuje každoroční „Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku“. Obsahem první části budou nadále vědecké studie a články zaměřené na pravěkou a historickou archeologii se vztahem ke geografickému území Moravy a českého Slezska a s metodickým přesahem do příbuzných disciplín. Druhá část přináší průběžně – ve všech 60ti ročnících – přehled terénních aktivit za daný rok na území Moravy a Slezska. To bylo také původním posláním Přehledu výzkumů: informovat o nových terénních výzkumech – badatelských i záchranných. V zájmu dostupnosti těchto informací pro zahraničí byla značná část zpráv překládána do němčiny. Ačkoliv „přehledu výzkumů“ dnes stále více doplňují webové aplikace (např. Archeologická mapa ČR), jeho informační potenciál zůstává zásadní. Bez něj by řada terénních aktivit nebo archeologických nálezů „zmizela“ z povědomí odborné i laické veřejnosti.

Připomeňme si pár údajů z historie. Přehled výzkumů vydává brněnský Archeologický ústav Akademie věd od roku 1958; tehdy vyšly dva „ročníky“, a to za rok 1957 a 1958, a v roce 1959 vyšel zpětně

svazek za rok 1956. Poté následovalo již vydávání v chronologickém sledu, i když řada svazků vyšla s jedno- nebo víceletým odstupem. Zpočátku šlo o ročenku, počínaje ročníkem 46 jde o recenzovaný časopis nejdříve s jedním číslem a od ročníku 52 se dvěma čísly: první číslo je zaměřeno rámcově na pravěk, druhé na středověk a novověk. Zejména v 90. letech prodělal Přehled výzkumů období hledání s řadou změn obsahových i formálních. K těm pozitivním inovacím patřilo zajištění rozšíření obsahu o „Studie a články“ počínaje ročníkem 35 za rok 1990 (do té doby tvořil obsahovou náplň každého svazku v podstatě jen „Přehled výzkumů na Moravě a ve Slezsku“). Za méně pozitivní jev lze s odstupem času označit některé změny v titulu a formě Přehledu výzkumů v průběhu 90. let (pro přehled připojujeme na konci tohoto čísla přehlednou tabulku všech ročníků a čísel).

Hovoříme-li o historii Přehledu výzkumů, nemůžeme nezmínit několik osobností s ním úzce spojených. Vedle zakladatele Josefa Poulíka jmenujme z prvotního období alespoň Annu Medunovou-Benešovou jako hlavní redaktorku, Rudolfa Tichého jako překladatele cizojazyčných příspěvků a resumé nebo Bělu Ludikovskou jako autorku kresebné dokumentace. Svůj zásadní podíl na kontinuitě vydávání titulu v době hledání nové formy a nakonec i v celém posledním období má dlouholetý hlavní redaktor Petr Škrdla.

Co je důležité, posledních 8 ročníků Přehledu výzkumů se vyznačuje jednotnou podobou nejen z hlediska svého číslování, resp. názvu, ale i formátu, vazby a grafického zpracování jednotlivých svazků. To je jistě závazek i pro další roky. Změny avizované počínaje ročníkem 61 se tak dotknou zejména formální stránky časopisu. Můžeme jen doufat, že tyto úpravy budou „trvalého“ rázu a přispějí k renomé a celkové stabilitě periodika v dalších letech.

Za redakci

Lumír Poláček

V Brně 15. května 2019

Dear contributors and readers,

This year's edition of *Přehled výzkumů* is now the sixtieth. This is a good opportunity to ponder the history, focus, and further prospects of this journal, as well as its content and formal aspects. The editors of *Přehled výzkumů* and the entire Brno Institute of Archaeology are currently involved in discussions concerning the future direction of this journal. The results of this discussion will be reflected in the 61st edition and subsequent issues of the journal. This transformation was brought on – back in 2018 – by two innovations: the indexing of the journal in the SCOPUS citation database and the launch of a complete database index of all yearly editions and issues. In 2020 another new feature will be launched: a web-based application for submitting research reports. Reviewed studies and articles are increasingly being published in foreign languages and are available in on-line at <http://prehled-vyzkumu.arub.avcr.cz/prehled-cisel-a-clanku/>. Online access to older yearly volumes is gradually being added.

What will certainly remain a fundamental attribute of the journal in the future is that each issue will be divided into two parts, the first of which comprising reviewed “Studies and Short Articles” and the other being the annual “Overview of Research in Moravia and Silesia”. The first part will continue to contain Research studies and articles focused on prehistoric archaeology, archaeology of Roman Period, Medieval and Postmedieval archaeology, with relationship to the Moravia and the adjacent part of Silesia and with methodology overlapping into related disciplines. The other part will provide a continual – in all 60 editions – annual review of field activities for the given year carried out in Moravia and adjacent Silesia. This was also the original aim of *Přehled výzkumů*: report about new field excavations – including both research oriented and salvage ones. In order to make this information accessible abroad, a considerable number of the articles were translated into German. Although “*Přehled výzkumů*” is now complemented from web applications (such as the Archaeological Map of the Czech Republic), its information potential remains of crucial importance. Without it, many field activities or archaeological finds would be “forgotten” by the professional community and the lay public.

Let's look back at a few events from the journal's history. *Přehled výzkumů* has been published by the Brno Institute of Archaeology of the Academy of Sciences since 1958; back then two “yearly volumes”

were published, for 1957 and 1958, and in 1959 a retrospective volume was published for 1956. After this the journal was published in chronological order, even though a number of volumes came out one or more years later. It was initially a yearbook; since volume 46 it has been a reviewed journal first with one issue and, since volume 52, with two issues: the first issue is generally focused on prehistory, the second on Mediaeval and Modern times. During 1990s in particular *Přehled výzkumů* went through a period of searching for a new style. One from positive innovation was certainly the expansion of the content to include “Studies and Short Articles”, commencing with volume 35 for 1990 (until the content of each volume was essentially just “Overview of Research in Moravia and Silesia”). In retrospect, one less positive factor was that fact that several changes were made to the title and form of *Přehled výzkumů* during the 1990s (as a summary we present a table of all volumes and issues at the end of this issue).

If we are reviewing about the history of *Přehled výzkumů*, we cannot miss several of the people closely associated with it. In addition to the founder Josef Poulík, we should at least mention editors from its early days such as Anna Medunová-Benešová as editor in chief, Rudolf Tichý as the translator of foreign-language contributions and résumés, and Běla Ludíková as the artist behind the drawing documentation. A fundamental role in ensuring the continuity of the publication at a time when a new form was being sought and eventually throughout the whole of the recent years has been played by the long-standing editor in chief Petr Škrdl.

What is important is that the last 8 volumes of *Přehled výzkumů* have been consistent not only in terms of their numbering or title, but also as regards their format, binding and the graphic design of the individual issues. This is definitely an expected commitment for future years. The changes announced starting with volume 61 will thus particularly affect the formal aspects of the journal. We must hope that these alterations will be permanent and will boost the renown and overall stability of the periodical in the years to come.

On behalf of the editors,

Lumír Poláček
Brno, May 15, 2019

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ
A VE SLEZSKU 2018
OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA
AND SILESIA 2018
ÜBERSICHT DEN GRABUNGEN IN MÄHREN
UND SCHLESIEN 2018

ENEOLIT ENEOLITHIC ÄNEOLITHIKUM

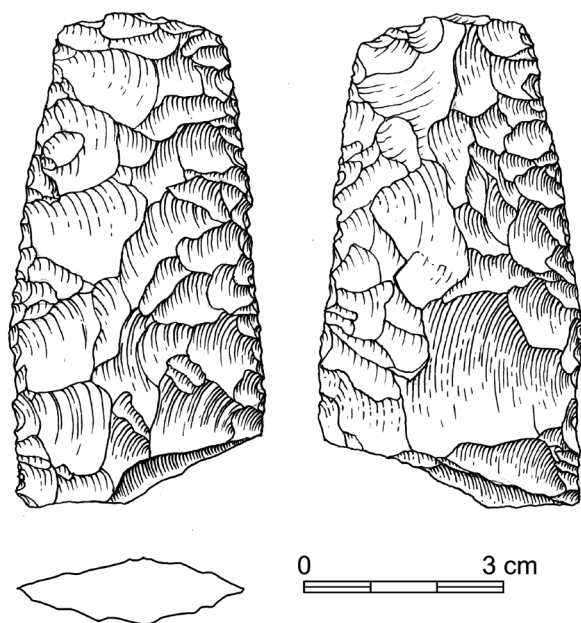
BOŘITOV (OKR. BLANSKO)

„Horky“, Bořitov V. Eneolit. Kamenná industrie. Povrchový průzkum.

Na západním svahu známé paleolitické lokality Bořitov V vyzdvihl roku 1999 Antonín Štrof týlní část dýky s vyspělou bifaciální plošnou retuší (obr. 1). Surovina artefaktu vykazuje stopu červeného pigmentu, takže by mohla patřit k silicům krakovsko-čenstochovské jury, já bych ji však obezřetněji označil jako severský silic

Podle nálezce jsou však podobné suroviny typické pro zdejší pozdně eneolitické industrie. Jak bývá i eneolitické industrie obvyklé, je i tento kus slabě patinován, a to na líci silněji než na rubu. Na obou plochách se nacházejí rezivé stopy po radlici.

Martin Oliva

Obr. 1. Bořitov. Týlní část silicové dýky.
Fig. 1. Bořitov. A back part of a silicite dagger.

Resumé

Bořitov (Blansko District), “Horky”, Bořitov V Site. Back part of a late eneolithic dagger made of northern flint was found on the western slope of Horky Hill, close to the large Palaeolithic site of Bořitov V.

BRNO (K. Ú. MALOMĚŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Niva“, Ulice Obřanská-Olší. Parc.č. 341/2. Eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: WGS-84: 49.2238144N, 16.6414700E.

V prosinci roku 2018 proběhla příprava pro výstavbu obytného souboru D1. Během hloubení stavební jámy zachycen jeden objekt, který poskytl zlomky mazanice a keramiky z období eneolitu. Vyzvednutá keramika neumožnila díky své přílišné fragmentarosti bližší kulturní zařazení.

Petr Kos

Resumé

Brno (Kat. Maloměřice, Bez. Brno-město), „Niva“. Neolithikum (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. SLATINA, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Stránská skála III“. Eneolit. Těžební a dílenský areál. Sondážní výzkum.

Lokalizace: WGS-84 – 49,187361° N; 16,680949° E, 49,187259° N; 16,681411° E.

V roce 2018 bylo na lokalitě Stránská skála III navázáno na předcházející sezónu (cf. Bartík *et al.* 2018, 145–146) zjišťovacím výzkumem plochy považovanou na základě povrchových průzkumů a geofyzikální prospekce (Milo, Tencer 2017) za potenciální exploatační areál. Z prostorového hlediska se jedná o ostře vymezenou SZ část polohy SS III, která je na povrchu

poseta velkým množstvím bloků a úlomků vápence a také početnými artefakty z místních rohovců. Do tohoto prostoru byly za účelem ověření celkové stratigrafie položeny dvě sondy. První z nich (S1/18) o rozměrech 2,5 × 1,2 m byla situována na západním okraji anomálie, přibližně 50 m od polní cesty, která lokalitu ohraničuje ze severu. Druhá sonda (S2/18) o rozměrech 2 × 1 m byla umístěna na jižním okraji, tak aby mohl být blíže specifikován přechod výplně zahloubené struktury v okolní geologické podloží.

Významné poznatky přinesl především výzkum sondy 1, z jejíž stratigrafie je zřejmé, že původní tvar terénu byl svažité a ukloněný k jihozápadu. Podloží je zde tvořeno sutí obsahující menší i větší ostrohranné úlomky jurského vápence. Výše po svahu, respektive severně od zkoumané sondy se tak zřejmě nachází dnes skrytý skalní výchoz vápence. Další zásadní objev spočíval na dně zkoumané sondy. V její severní části se vyrýsovala do podloží zahloubená jáma prozatím neznámého průměru. Zkoumána byla totiž jen v rámci vytyčené sondy, kde dosáhla maximální šířky 105 cm. Tento údaj pak odpovídá nejširšímu místu v hrdle jámy, které se trychtýřovitě rozevírá. Spodní část jámy má na západě mísovitého profilu dna, v JV části pak byla zřejmá podkopávka a pokračování výplně pod vápencovou suť. Hloubka objektu se vzhledem k jejímu umístění ve svahu pohybovala od 54–82 cm. Na dně jámy spočívala opět vápencová suť, tentokrát však i s nálezy rohovcových hlíz různé velikosti.

Z jámy pochází větší množství fragmentů i půlek rohovcových hlíz, stejně jako několik stovek zlomků suroviny vzniklých při těžbě a primárním ověřování kvality získávané suroviny. V menší míře jsou zastoupena také počátková jádra a produkty preparace a těžby jader. Mimo to bylo vyzvednuto i několik valounových otloukačů a jejich zlomků a 6 otřelých fragmentů pravěké keramiky (snad z eneolitu).

V sondě 2/18 se po skrytí vrstvy ornice vyrýsoval přechod ostrohranné vápencové suti a váté spraše, která směrem k suti pozvolna vyklíňovala. Spraše pak dále pokračují po svahu k jihu, kde mohou místy dosahovat až několikametrové mocnosti (Hašek *et al.* 1998).

Pokud shrneme celou nálezovou situaci, můžeme konstatovat, že výzkumem v roce 2018 se podařilo objevit první signifikantnější doklady o zdejší pravěké těžbě rohovců, jež byla doposud pouze předpokládána (cf. Svoboda 1986; Svoboda, Šmíd 1996; Oliva 1999). Rozsáhlou geofyzikální anomálii identifikovanou v roce 2017 (Milo, Tencer 2017), která se odlišuje výplní od okolí i přímo na povrchu terénu lze pravděpodobně považovat za relikt původního těžebního pole. To je však dnes ukryto pod vrstvami tvořenými pozůstatky odvalů smíchanými s hlinitými

sedimenty, kterými byl prostor deprese v průběhu vrcholného středověku a raného novověku postupně zavážen a planýrován. Existenci terénní deprese můžeme v těchto místech pozorovat ještě na počátku 19. století, kdy je znázorněna na mapě třetího vojenského mapování. Dno této deprese je patrně členité a jak dokládá nálezová situace ze sondy 1, může obsahovat jámy zahloubené do podložní suti, ze které byly v různých epochách pravěku prokopáváním získávány rohovcové konkrce. Získané výsledky bude nutné v budoucnu ověřit dalším prostorově rozsáhlejším výzkumem.

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla,
Lubomír Šebela, Antonín Přichystal

Literatura

Bartík, J., Škrdla, P., Šebela, L., Přichystal, A. 2018: Brno (k. ú. Slatina, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 145–146.

Hašek, V., Dostál, P., Tomešek, J. 1998: *Zpráva o archeogeofyzikální prospekci na akci Brno – „Stránská skála*. Rkp. expertní zprávy, č. j. 398/99. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Milo, P., Tencer, T. 2017: *Brno – Stránská skála*. Archeogeofyzika Brno. Rkp. expertní zprávy. Uloženo: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Oliva, M. 1999: Pravěká těžba silicitu ve střední Evropě. *Pravěk Nová řada* 8/1998, 3–83.

Svoboda, J. A. 1986: Primary raw material working in Neolithic/Eneolithic Moravia. In: K. Biró (ed.): *Papers for the 1st International Conference on Prehistoric Flint Mining and Lithic Raw Material Identification in the Carpathian Basin, Budapest-Sümeg, vol. 1*. Budapest: Magyar Nemzeti Múzeum, 277–286.

Svoboda, J. A., Šmíd, M. 1996: Dílenský objekt kultury nálevkovitých pohárů na Stránské skále. *Pravěk Nová řada* 4/1994, 79–125.

Resumé

Brno (Slatina Cadastre, Brno-město District), “Stránská skála III”. Two test pits were dug in an area of a surface cluster rich in chert artifacts and limestone boulders within the Stránská skála III site. A geomagnetic survey detected a large underground inhomogeneity in this area (Milo, Tencer 2017). A chert extraction pit dug in limestone scree rich in chert nodules was discovered in one of the test pits. It is most probably Eneolithic in age.

BRNO (K. Ú. TRNITÁ, OKR. BRNO-MĚSTO)

Areál bývalé Vlněny. Eneolit. Kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Během průzkumu areálu bývalé Vlněny, který prakticky nepřetržitě probíhá již od roku 2016, se v roce 2018 (průběh celého výzkumu viz kapitola Středověk, novověk) podařilo zachytit při kopání kulturní vrstvy a zaniklého koryta také ojedinělé zlomky keramiky datované pravděpodobně na konec eneolitického období.

Ivan Čižmář, Hynek Zbranek, Jiří Zubalík

Resumé

Brno (Kat. Trnítá, Bez. Brno-město), Areal der ehemaligen Vlněna-Werke. Neolithikum. Kulturschicht. Rettungsgrabung.

BRNO (K. Ú. ŽIDENICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Tovačovského. JeK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Po odstranění kulturní vrstvy při kopání jámy pro retenční nádrž (viz kapitola Doba bronzová) byly v dostupné ploše prozkoumány dva zahloubené objekty, z nichž pochází kolekce keramiky, kterou je možné datovat na základě charakteristické výzdoby do období jevišovické kultury.

Ivan Čižmář

Resumé

Brno (Kat. Židenice, Bez. Brno-město), Tovačovského Straře. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

DAMBOŘICE (OKR. HODONÍN)

„Spálený“. KZP? Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: v systém S-JTSK je místo výzkumu dáno souřadnicemi: X = 57724,08; Y = 1179815,50.

V roce 2018 bylo na polykulturní lokalitě „Spálený“ v Dambořicích prozkoumáno celkem 8 pozemků, na kterých proběhly přípravné stavební práce nutné k výstavbě budoucích rodinných domů. Archeologicky

pozitivní situace se pak objevily na třech parcelách (viz kapitola Doba železná). Celkem zde bylo prozkoumáno 19 sídlištních objektů a u některých z nich můžeme na základě předběžného terénního zhodnocení nepočetných nálezů uvažovat o jejich zařazení do eneolitického horizontu zdejšího osídlení. Na jedné z parcel byl prozkoumán velmi špatně dochovaný kostrový pohřeb jedince ve skrčené poloze uloženého do nepravidelně oválné hrobové jámy. Vzhledem k náleзовým okolnostem a silně fragmentárnímu keramickému inventáři můžeme hrob zařadit pouze obecně do eneolitu, s jistotou pravděpodobností pak do kultury lidu se zvoncovitými poháry.

Marek Lečbých

Resumé

Dambořice (Hodonín District), „Spálený“. An Eneolithic settlement was discovered during a rescue excavation in 2017. One inhumation of the Bell Beaker culture was excavated.

HOLEŠOV (K. Ú. VŠETULY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Ulice Palackého“. Epilengyel, eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000 list 25-31-09, v ploše mezi body vymezenými koordináty 40/279-56/280-57/266-41/261 mm od Z/J s. č.

Při záchranném archeologickém výzkumu, vyvolaném stavbou nové haly společnosti Kuraray Europe Moravia s. r. o., bylo na prozkoumané ploše o výměře cca 2,5 ha zjištěno sporadické osídlení z počátku pozdní doby kamenné – eneolitu. Osídlení se koncentrovalo pouze v jižní a jihozápadní části plochy a netvořilo žádné semknuté skupiny. Prozkoumáno bylo celkem 8 archeologických objektů, z nichž jeden byl novověkého stáří. Dva objekty kruhových půdorysů mohou být pravděpodobně bázemi zásobních jam a poskytly materiál příznačný pro časný, případně starší eneolit. Dva objekty lze označit jako pozůstatky kůlových/sloupových jam. Další objekt, pracovníčně označený jako hliník, je spíše jen nepravidelnou, plytkou terénní nerovností, do které byl náhodně splaven archeologický materiál, který se v ojedinělém množství objevil ve výplni objektu. Zvýšenou pozornost však zasluhuje dva objekty (K506, K507), vzdálené od sebe cca 90 m. Jednalo se totiž o dvě studny (obr. 2), které poskytly poměrně ucelený náleзовý fond v podobě několika rekonstruovatelných nádob, které se nacházely na jejich dnech pod hranicí spodní vody. V případě objektu K506 to byly 3 vakovité nádoby, které se hlásí na přelom mladší a pozdní doby kamenné –

jordanovská kultura (obr. 3). Poněkud mladší datace je pak soubor několika nádob z objektu K507, mezi nimiž se již vyskytuje i nálevkovitý pohár. Výsledky archeobotanických a palynologických rozborů, které by snad přispěly k osvětlení vegetačních podmínek a případných rozdílů v předpokládaném rozpětí několika staletí mezi oběma soubory, však nebyly bohužel v době přípravy této zprávy ještě k dispozici. Provedeným výzkumem byl výrazným způsobem obohacen náleзовý fond ze samotného počátku pozdní doby kamenné a současně se jedná o novou, ojedinělou lokalitu s doklady osídlení KNP východně od řeky Moravy na jejím středním toku (Fojtík, Popelka 2018, 47–48).

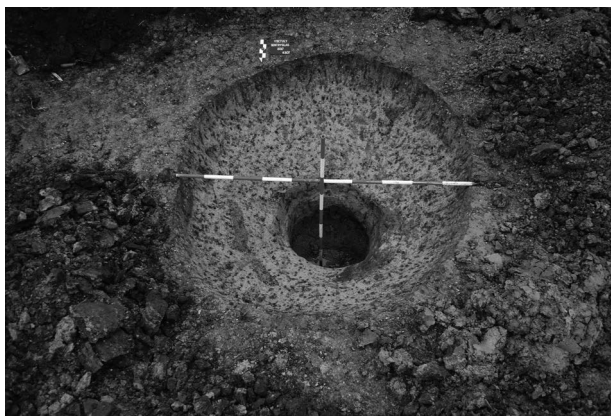
Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Fojtík, A., Popelka, M. 2018: V dobách, kdy města ještě nebylo. In: Z. Fišer (ed.) a kol.: *Holešov. Město ve spirálách času*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, 43–56.

Resumé

Holešov (Všetuly Cadastre, Kroměříž District), “Palackého Street”. A rescue excavation related to the construction of the new production factory owned by the Kuraray Moravia s.r.o. company discovered Eneolithic period origins in the region of eastern Moravia. Attention is being paid to the findings of two wells (Fig. 2) situated less than 100 meters away from each other. Both of them provided valuable collections of ceramic vessels (Fig. 3) found at their bottoms, below the groundwater level.

Obr. 2. Holešov, k. ú. Všetuly, Jedna z prozkoumaných studen (K507) se středovou šachtou.

Fig. 2. Holešov, Všetuly Cadastre, A closer look to one of excavated wells with a central shaft.

Obr. 3. Holešov, k. ú. Všetuly, Kompletní dvouuchá nádoba jordanovské kultury (objekt K506).

Fig. 3. Holešov, Všetuly Cadastre. The complete ceramic vessel of the Jordanów culture (Structure K506).

JIRÍKOVICE (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„Díly“. KZP. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Během výstavby haly firmy Technoma byly ve skryté ploše zachyceny celkem tři hroby KZP a několik dalších blíže nedatovatelných sídlištních objektů, z nichž jeden snad může být novověkého stáří a souviset s bitvou roku 1805.

David Parma

Resumé

Jiríkovice (Bez. Brno-venkov), „Díly“. Siedlung. Gräberfeld. Glockenbecherkultur. Rettungsgrabung.

KLENTNICE (OKR. BŘECLAV)

„Stará hora“, KNP I. Ojedinělý nález. Povrchová prospekce. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově, př. č. 41/2018.

Lokalizace: $X = -598742$, $Y = -1201229$ (odchylka do cca 200 m)

Na uvedené lokalitě probíhala povrchová prospekce po provedení hluboké orby. Drtivou většinu nálezů tvořila lengyelská keramika, štípaná a broušená industrie (více v oddíle Neolit).

Zvláštností celého nalezeného souboru je keramický fragment z přechodu hrdla a výdutě, kam je umístěn svisle protáhlý výčnělek s otvorem, ze kterého vedou dva plastické fousy, tedy výzdobný motiv, který je typický pro starší stupeň KNP (obr. 4).

Tato práce vznikla v rámci projektu „Způsob života jako nevědomá forma identity v neolitu“ podpořeného Grantovou agenturou České republiky, číslo projektu: 19-16304S.

František Trampota

Resumé

Klentnice (Břeclav District), “Stará hora”. Discovery of a Lengyel site after subsoil ploughing. One potsherd refers to the early Funnel Beaker culture (Fig 4).

KORYČANY (OKR. KROMĚŘÍŽ)

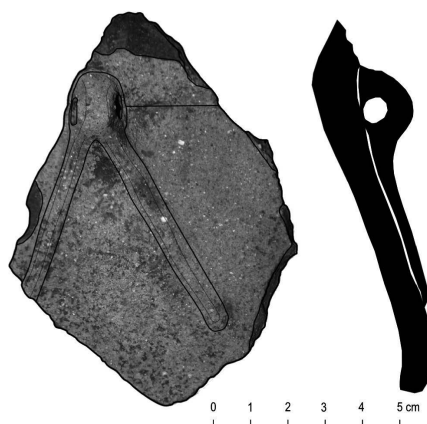
„Kozel“. Neolit-eneolit. Náhodný nález.

Při patě 22 m vysoké flyšové skály zvané Kozel, vypínající se v nadmořské výšce 475 m na severním svahu nad potokem Kyjovkou v pohoří Chříby, našel roku 2011 Stanislav Bulka střední část broušeného klínu asymetrického, oble kvadratického průřezu (obr. 5). Na obou koncích je předmět přeražen rozbíhavými úderem, tedy asi záměrně. Surovinou je zelená břidlice typu Želešice z brněnského batolitu (det. A. Přichystal). Zajímavá je především poloha předmětu u nápadné, svisle rozpolcené skály daleko od osídlené oblasti, nasvědčující rituálnímu využívání těchto odlehlých míst.

Martin Oliva

Resumé

Koryčany (Kroměříž District), “Kozel”. Mesial fragment of a Neolithic shoe-last celt made of greenslate of the Želešice type was found near the conspicuous rocky formation “Kozel” in the Chříby Mountains.

Obr. 4. Klentnice. Fragment keramiky KNP.

Fig. 4. Klentnice. Fragment of pottery of the Funnel Beaker culture.

Obr. 5. Koryčany. Střední část broušeného klínu.

Fig. 5. Koryčany. Mesial part of a Neolithic shoe-last celt.

KUŘIM (OKR. BRNO-VENKOV)

„Ve Vedlejších“. JoK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK – 1148974.34:601250.82 a 1148974.53:601231.55.

V září a říjnu roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v prostoru bývalé zahrádkářské kolonie „Ve Vedlejších“ v souvislosti s výstavbou venkovní obchodní galerie Family park Zahrádky.

V severozápadní části dotčeného prostoru, při okraji terénní deprese občasněho bezejmenného pravého přítoku Mozovského potoka, byly nedaleko od sebe odkryty dva zahloubené sídlištní objekty. Na základě získaného materiálu bylo možné oba objekty datovat do jordanovské kultury.

Michal Přichystal

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov), „Ve Vedlejších“. Jordanów Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ-HORÁKOV (K. Ú. HORÁKOV, OKR. BRNO-VENKOV)

„Ořechová hora/Ořechová seč“, parc. č. 817. JeK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace nálezů: 27: WGS-84: 49.2098256N, 16.7320203E.

Minimálně jedno nálezíště v okolí exploatačních areálů z mladšího neolitu na Ořechové hoře náleží k osídlení jevišovické kultury. Nepřímo datované jsou pak dva svahové objekty, které by mohly vykazovat těžbu karbonských hornin (slepence, droby, valouny) v období JeK na horákovské straně žlábku Bahenec mezi výšinným sídlištěm JeK v trati „Panský“ (Kos 2002) a Mokerskou myslivnou (nal. č. 19–20, 21–22).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2002: Výšinné sídliště z pozdní doby kamenné u Mokré, okr. Brno-venkov. *Pravěk* Nová řada 11/2001, 101–113.

Resumé

Mokrý-Horákov (Kat. Horákov, Bez. Brno-venkov), „Ořechová hora/Ořechová seč“. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

MOKRÁ-HORÁKOV (K. Ú. MOKRÁ, OKR. BRNO-VENKOV)

„Dlouhé Kopaniny“. Parc. č. 966/1, 966/49, 966/50, 966/52, 966/55. JeK (?). Sídliště, hrob. Záchranný výzkum.

Koncem roku 2018 byl v souvislosti s rozsáhlou výstavbou RD Kopaniny zahájen ZAV na výšinné lokalitě Mokrý-Dlouhé Kopaniny. Po zahájení proběhly skrývky komunikací a prvních pěti ploch pod budoucími RD v severozápadní části satelitu. Při skrývce pod domy č. 17 byla objevena kulturní vrstva a č. 18 žárový hrob se zlomky pravěké keramiky – snad z období eneolitu. Při skrývce komunikace v jihovýchodní části plochy zachyceny podobné zlomky keramiky s jedním okrajem, který by mohl poukazovat na zařazení do období jevišovické kultury. Osídlení by mohlo vykazovat vztah k výšinnému sídlišti, které leží na protější straně údolí Bahence, z jehož okolí jsou nověji zvažovány pozůstatky pravěkého dolování karbonských hornin (Kos 2002).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2002: Výšinné sídliště z pozdní doby kamenné u Mokré, okr. Brno-venkov. *Pravěk* Nová řada 11/2001, 101–113.

Resumé

Mokrý-Horákov (Kat. Mokrý, Bez. Brno-venkov), „Dlouhé Kopaniny“. Jevišovicer Kultur (?). Siedlung. Grab. Rettungsgrabung.

MORAVANY (K. Ú. MORAVANY U BRNA, OKR. BRNO-VENKOV)

„Brněnské lány“. Eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK – 1164790.42:599733.78 a 1164716.80:600342.96.

V červenci a srpnu roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v v. i., záchranný archeologický výzkum na pozemku p. č. 739/93 ve střední části polní tratě „Brněnské lány“ v souvislosti s budováním nového zemního kabelového vedení VN mezi rozvodnami Brno-Bohunice a Moravany.

Liniový výkop, vedený ve směru od Z k V napříč uvedenou tratí, porušil celkem 4 zahloubené sídlištní objekty, jež byly rozmístěny v poměrně velkých rozstupech od sebe. Dva z nich bylo možné na základě získaných zlomků keramických nádob alespoň rámcově zařadit do eneolitu. Dosud neevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce mezi 242 až 260 m, na temeni a východním svahu plochého návrší, které se zvedá nad pravým břehem řeky Leskavy.

Richard Bíško, Jiří Kala, Michal Přichystal

Resumé

Moravany (Kat. Moravany u Brna, Bez. Brno-venkov), „Brněnské lány“. Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. SLAVONÍN, OKR. OLOMOUC)

Arbesova ulice. JoK. Sídliště. KŠK. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1123683.89:548295.68; 1123696.14:548261.68; 1123772.65:548292.43; 1123758.90:548324.93.

V dubnu až září 2018 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum polykulturní lokality na ploše stavby budoucí infrastruktury v Olomouci-Slavoníně (p. č. 533/202, 533/208, 533/218, 533/248). Lokalita leží na mírném svahu obráceném k východu s nadmořskou výškou 211–212 m. Výzkumy navázaly na předchozí aktivity v letech 2004, 2008, 2013, 2016 a 2017 (Kalábek 2004, 2014, 2017, 2018, Vránová 2009). Na skryté ploše o velikosti 0,27 ha bylo prozkoumáno 38 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (jordanovská kultura) a 232 kostrových a žárových hrobů z eneolitu (kultura se šňůrovou keramikou), KLPP a latěnu.

Většina zachycených objektů náleží již známému jordanovskému sídlišti. Jsou zde zastoupeny zásobní jámy, soujámí a pozůstatky dvou či tří nadzemních domů (struktura 7 a 9). Domy byly vymezeny obvodovými žlábkami s půdorysem ve tvaru velkého U. Dochovaný rozměr struktury 7 dosahuje minimálně 14,3 m délky a 5,6 m šířky s orientací SSV-JJZ a struktura 9 dosahuje dochované minimální délky 3,8 m a 5,8 m šířky s orientací SSZ-JJV. Možný pozůstatek třetí stavby představuje žlábek (obj. 348) orientovaný shodně s předchozími strukturami (SSV-JJZ) o délce 2,5 m. Ze svrchní vrstvy soujámí (obj. 347) pochází velké množství štípané industrie (rámcově přes 1000 ks čepelí, ústěpů a jader). Kromě keramiky a výše zmíněné štípané industrie byly z výplní objektů získány i broušené nástroje, zlomky zvířecích kostí a pozůstatky lidského skeletu (obj. 360).

Pohřebiště KŠK navazuje na zjištění z předchozí sezóny 2017 (Kalábek 2018, 151). V linii dlouhá 73 m bylo zachyceno šest dalších kostrových hrobů (H17, H18, H121, H166, H197, H242). V obdélných hrobových jamách s rozměry 1,48–2,3 × 1–1,9 × 0,18–0,88 m a s orientací SSV-JJZ (H17), SSZ-JJV (H18), S-J (H121), JZ-SV (H166), JJZ-SSV (H197), J-S (H242) byly zachyceny pozůstatky téměř strávených skeletů s pohřební výbavou skládající se z keramiky (poháry, hrnce, džbány, misky), štípané industrie, broušené industrie (seker, sekeromlat) a měděných ozdob (kroužky, spirálky). Rozmístění hrobových jam naznačuje, že zde byly původně mohylové násypy.

Marek Kalábek, Lukáš Šín

Literatura

Kalábek, M. 2004: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 45, 145.

Kalábek, M. 2014: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 55(1), 184.

Kalábek, M. 2017: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 58(1), 195.

Kalábek, M. 2018: Olomouci (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 59(1), 150–151.

Vránová, V. 2009: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 271–272.

Resumé

Olomouc (Kat. Slavonín, Bez. Olomouc), Arbesova Straže. Jordanów Kultur. Siedlung. Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. SLAVONÍN, OKR. OLOMOUC)

Za Křenkovým. Ulice Františka Řeháka. Lengyelská kultura. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) –
1123854.87:548190.68; 1123851.62:548152.17;
1123889.88:548168.18; 1123889.63:548204.43.

V červenci a srpnu 2018 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc záchranný výzkum na stavbě budoucích rodinných domů v Olomouci-Slavoníně (p. č. 533/199, 533/200, 533/201). Lokalita leží na mírném svahu obráceném k východu s nadmořskou výškou 210–212 m. Na skryté ploše o velikosti 0,37 ha bylo prozkoumáno 36 sídlištních objektů datovaných do eneolitu (lengyel) a latěnu.

Časně eneolitickému osídlení náleží rozsáhlé lengyelské soujámí s bohatými nálezy keramiky a mazanice. Na několika zlomcích keramiky byla rozpoznána bílá barva.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kat. Slavonín, Bez. Olomouc), Františka Řeháka Straže. Lengyel Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OTROKOVICE (K. Ú. KVÍTKOVICE U OTROKOVIC, OKR. ZLÍN)

„Chmelín“. KŠK. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace stavby: ZM ČR 1:10 000 list 25-31-24, blízké okolí bodu 154/53 mm od Z/J s.č.

Rozsáhlejší předstihový výzkum JV obvodu Otrokovic (podrobněji viz oddíl *Doba bronzová*) zasáhl

také k severozápadu exponovaný svah návrší s pomístním názvem „Chmelín“, kde byly kromě většího množství sídlištních objektů prozkoumány také dvě situace interpretované jako hroby kultury se šňůrovou keramikou. V prvním případě se jednalo o bázi hrobu, jehož původní rozměry nebylo možné identifikovat, jelikož byl silně narušen erozí a mechanickou skrývkou. V tomto hrobě se dochovala pouze jedna z dolních končetin ve skrčené poloze (uložení jedince pravděpodobně na levém boku s hlavou k jihu). Další hrobová jáma, nacházející se bezprostředně poblíž výše popsané situace měla kvadratický půdorys se zaoblenými rohy o rozměrech přibližně 200 × 160 cm a byla orientovaná téměř přesně ve směru sever-jih. Díky nevhodným půdním podmínkám se v hrobě bohužel nedochoval skelet (tato situace se opakovala téměř na celé lokalitě – viz např. nitranské hroby v oddílu *Doba bronzová*, ani ve výplních sídlištních objektů se prakticky nedochoval žádný osteologický materiál, který je ve většině případů všední a hojnou součástí nálezových souborů) a nebylo tak možné určit uložení pohřbu. Milodary v hrobě byly velmi skromné a omezily se pouze na jeden exemplář misky moravského typu a silicitové škrabadlo.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Otrokovice (Kvítkovice u Otrokovic Cadastre, Zlín District), „Chmelín“. Among the objects excavated in the route of the planned D55 highway, there were two graves belonging to the Corded ware culture.

POPŮVKY (K. Ů. POPŮVKY U BRNA, OKR. BRNO-VEŇKOV)

Mezi ulicemi Nová a Vintrova. KZP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranným archeologickým výzkumem pod záštitou Archeologického ústavu Moravského zemského muzea se podařilo zachytit pokračování pohřebiště kultury se zvoncovitými poháry, které bylo objeveno v roce 2017. Při výstavbě nové haly bylo v měsících květnu a červnu odkryto celkem 31 hrobů, z nichž 28 lze spolehlivě datovat do této kultury. Hroby byly rozprostřeny do tří okrsků, dvou menších (na J a SV části skryté plochy) a jednoho většího, který byl situován zhruba ve středu zkoumané plochy. Ve třech případech se objevily žárové pohřby: první byl rozptýlen do sídlištního objektu. Druhý byl situován samostatně a třetí žárový pohřeb se nacházel v jedné jámě spolu s kostrovým pohřbem. Šlo tak o jediný birituální hrob na dosud prozkoumané části pohřebiště. Ve většině případů se jednalo o hroby žen ve věku od pěti do padesáti let. Výbavu hrobů tvořila převážně

keramika, v několika málo případech kostěné knoflíky s tzv. V-vrtáním (ženské hroby) a lukostřelecké šípky a nátepní destičky (jako výbava mužských hrobů). Ve třech hrobových jamách byly doloženy měděné dýky a v jednom z hrobů dokonce drobný zlatý plíšek. Objevily se rovněž jantarové a kostěné ozdoby.

Zdeněk Hájek, Alžběta Čerevková, Zdeněk Tvrď

Resumé

Popůvky (Popůvky u Brna Cadastre, Brno-venkov District), between Nová and Vintrova Streets. Bell-beaker culture. Burial ground. Rescue excavation.

PROSTĚJOV (OKR. PROSTĚJOV)

„Za tržištěm“, parcela č. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 a 7357/10. KŠK. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1:10000, list 24-24-13, 101:288, 115:314, 113:314, 112:315, 119:327, 140:316, 125:288, 118:291, 113:281)

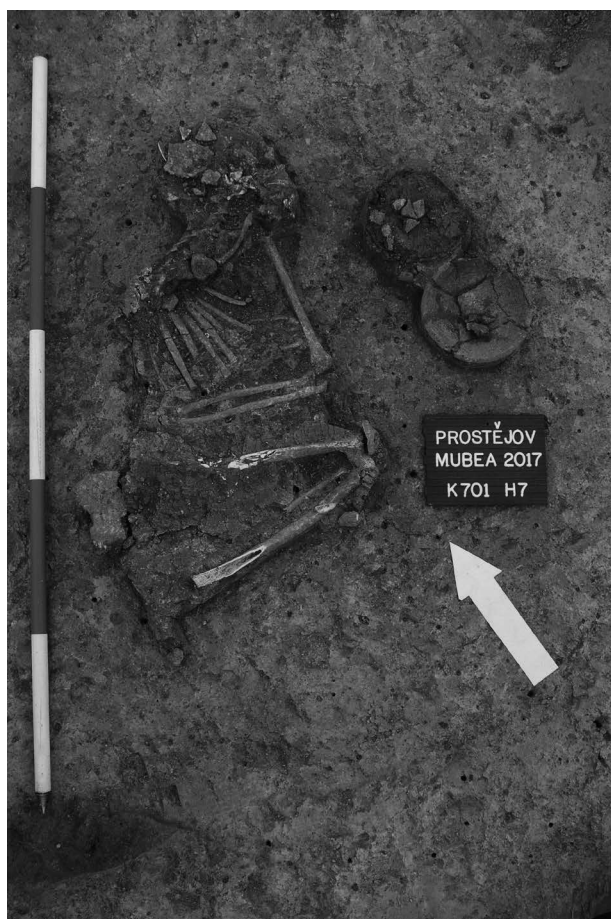
V období od 4. září 2017 do 30. dubna 2018 probíhal v prostějovské průmyslové zóně rozsáhlý záchranný archeologický výzkum vyvolaný rozšířením výrobního areálu společnosti MUBEA SBS Prostějov. Na skryté ploše s výměrou přesahující 6 ha bylo prozkoumáno a zdokumentováno téměř 650 archeologických objektů reflektujících nebývale intenzivní právě a raně historické osídlení místa.

Významným zjištěním je skupina asi 25 sídlištních jam a 10 kostrových hrobů poskytujících archeologické nálezy odpovídající závěru lokálního vývoje kultury se šňůrovou keramikou (obr. 6) provázející nás závěrem pozdní doby kamenné.

Pavel Fojtík

Resumé

Prostějov (Bez. Prostějov), „Za tržištěm“, Parz. Nr. 7346, 7351, 7352, 7353, 7357/1, 7357/9 und 7357/10. Schnurkeramik. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 6. Prostějov. Kostrový hrob č. 7/2017 (kultura se šňůrovou keramikou).

Abb. 6. Prostějov. Skelettgrab Nr. 7/2017 (Schnurkeramik).

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. KNP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Identifikace lokality, body GPS: 49.4657683N - 17.4230289E, 49.4652350N - 17.4253194E, 49.4643911N - 17.4223100E, 49.4642239N - 17.4230183E.

V průběhu záchranného výzkumu na stavbě D 1 – 0136 na lokalitě Přerov – Předmostí 8 bylo prozkoumáno několik málo sídlištních objektů, které lze datovat do staršího eneolitu (KNP). Jedná se zejména o zásobní či odpadní jámy, ohniště nebo hliník. Kromě typické keramiky obsahovaly také mazanici, zvířecí kosti, štipanou kamennou industrii a jeden zlolek broušené kamenné sekerky.

Martin Golec, Pavlína Kalábková, Jakub Vrána, Tomáš Zeman

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Přerov), „Hejnice“. Trichterbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEROV (K. Ú. PŘEDMOSTÍ, OKR. PŘEROV)

„Široký“. Lengyelská kultura, KZP. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1136897.411:536130.934, 1136711.734:535956.116, 1136917.283:535983.981.

V březnu až listopadu 2018 pokračovali pracovníci Archeologického centra Olomouc v záchranném výzkumu na stavbě trase dálnice D1 – 0136. Na lokalitě „Široký“ označené pracovně jako Předmostí 5 bylo zjištěno osídlení z neolitu (LnK), eneolitu (lengyel, KZP), doby halštatské (platěnická kultura), latěnu a raného středověku. Na ploše cca 1 ha bylo prozkoumáno 454 sídlištních objektů a 15 hrobů z různých období. Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Bečvy v nadmořské výšce 223–224 m. Ze západu a jihu ji ohraničují polní cesty a zahrádkářská kolonie, ze severu pak silnice z Předmostí do Rokytnice nad Bečvou (Kalábek 2018).

Lengyelské fázi sídliště náleží několik zásobních jam a rozsáhlé soujámy zkoumané již v minulé sezóně. Ze zásobní jámy (obj. 725) pochází depot sedmi keramických nádob (poháry, hrncovité nádoby), v jiné byla nalezena lidská lebka (obj. 561).

Patnáct zkoumaných hrobů náleží pohřebišti KZP. Opět jsou na něm zachyceny kostrové (14x) a žárové (1x) hroby. Výbava obsahovala keramické nádoby (mísy, poháry, džbánky), štipanou industrii, kamenný sekeromlat, měděné dýčky, nátepní destičku, zlaté spirálky, kostěné a jantarové korálky. Dva z hrobů byly obklopeny kruhovým žlábkem (H45/402 a H52/490). Obzvláštní pozornost si zaslouhuje hrob H44, v němž byl uložen mladý jedinec (do 20. let) s kovotepeckou výbavou (kadlub, kamenná „kladívka“, zvířecí zub – kel), zlatými spirálkami (4 ks), nátepní destičkou se stopami barevného vzoru na vnitřní straně po malování/tetování, měděnou dýkou, štipanou industrií a keramickými nádobami.

Marek Kalábek, Jaroslav Peška, Lukáš Štín

Literatura

Kalábek, M. 2018: Přerov (k. ú. Předmostí, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 59(1), 152–153.

Resumé

Přerov (Kat. Předmostí, Bez. Olomouc), „Široký“. Lengyel Kultur, Glockenbecher Kultur. Siedlung, Gräberfeld. Rettungsgrabung.

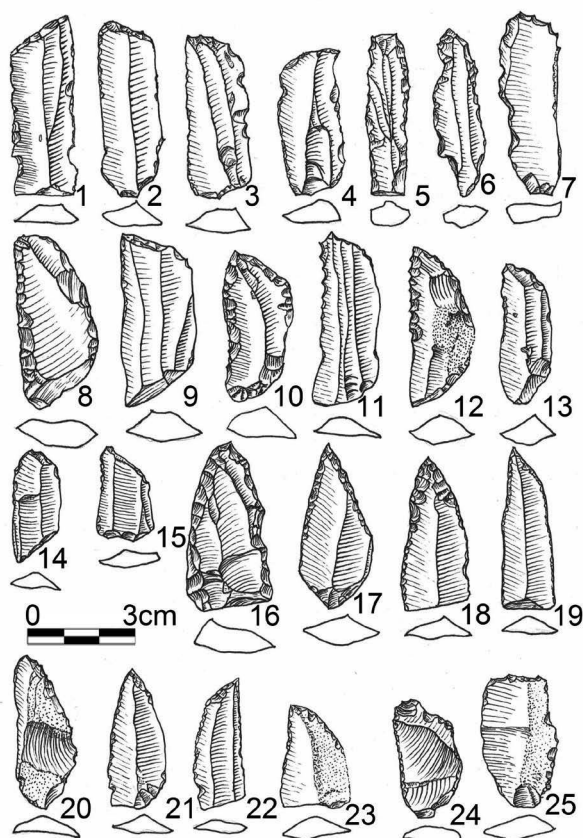
PŘÍBOR (K. Ú. HÁJOV, OKR. NOVÝ JIČÍN).

„Za Klenosem“. MMK 2c. Sídliště. Povrchové sběry.

Lokalizace zeměpisnými souřadnicemi: B = 49°05'99'', L = 18°10'17''. (<http://geoportal.cuzk.cz>)

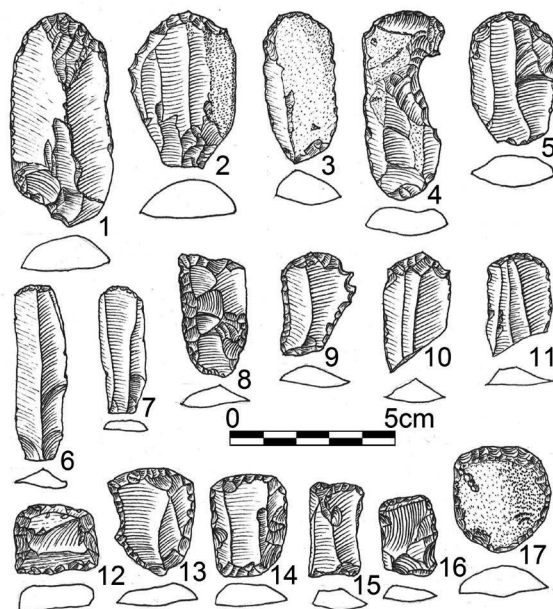
Příspěvek navazuje na úvodní nálezovou zprávu, kterou jsem věnoval tomuto sídlišti v předešlém vydání časopisu Přehled výzkumů. Dvě tabulky kreseb představují další nejvýraznější štípané nástroje rozdělené podle typu a účelu použití. Velké množství nalezených srpových čepelí jednoznačně prokazuje,

že kromě lovu zvěře zdejší obyvatelé intenzivně prováděli zemědělskou činnost. Otázkou zůstává, proč si k založení sídliště zvolili toto odlehlé místo na nepřítli úrodné půdě s velkým ložiskem písku. Větší plocha severní části sídliště byla v minulosti zničena vytěžením písku. Na začátku těžby musela být provedena jednoduchá skrývka a přemístění kvalitnější zeminy s velkou koncentrací pravěkých nálezů na jiné vzdálenější místo. Vyzvednuté nástroje se srpovým leskem je možno rozdělit na tři typy. První jsou retušované nože, které jsou vyrobené z čepelí silicitů místních glacigenních sedimentů (SGS), obr.7: 1–7. Některé nástroje jsou opatřeny výraznými vruby na terminální a laterální straně. Další skupinu tvoří retušované čepelky trapézového tvaru, místy dorzálně retušované, z SGS, obr.7: 8–15. Při srovnání se srpovými čepelkami, nalezenými na nedalekých lengyelských lokalitách na levém břehu Odry mezi obcemi Suchdol nad Odrou a Jistebník, jsou ale daleko masivnější a lépe propracovanější. Třetí zajímavá kolekce obsahuje většinou hroty se srpovým leskem z SGS, obr.7: 16–25. Tyto typy hrotů se v Poodří téměř nevyskytují. Pro výrobu nástrojů se srpovým leskem byla využita také druhotně poškozená štípaná industrie, která by jinak neměla využití. Jedná se například o přelomená škrabadla a nože. Škrabadla se zde vyskytují většinou čepelová obr. 8:1–11. Některá je možno považovat z hlediska funkce za multifunkční, obr. 8: 4, 9 nástroje s výraznými vruby a laterální retuší bylo možno použít i jako vrtáky. Na obr. 8:12–16 jsou úště-

Obr. 7. Příbor, k. ú. Hárov. Štípaná industrie – nástroje se srpovým leskem (výběr). Kresby D. Fryč.

Abb. 7. Příbor, Kat. Hárov. Spaltindustrie – Geräte mit Sichelglanz (Auswahl). Zeichnungen D. Fryč.

Obr. 8. Příbor, k. ú. Hárov. Štípaná industrie – škrabadla (výběr). Kresby D. Fryč.

Abb. 8. Příbor, Kat. Hárov. Spaltindustrie – Kratzer (Auswahl). Zeichnungen D. Fryč.

pová nehtovitá škrabadla s bilaterální retuší, obr. 8:17 okrouhlé škrabadlo s bilaterální retuší a zbytkem kůry na ventrální ploše. Pro výrobu škradel byla využita surovina SGS a výjimečně importovaný hnědý radiolarit.

Daniel Fryč

Resumé

Příbor (Kat. Hájov, Bez. Nový Jičín), „Za Klenosem“. MBK 2c. Siedlung. Oberflächensammlungen.

RÝMAŘOV (K. Ú. ONDŘEJOV U RÝMAŘOVA, OKR. BRUNTÁL)

„Zimní pole“, parcela č. 400. Starší až střední eneolit. Ojedinělý nález. Detektorový průzkum. Uložení nálezu: Městské muzeum Rýmařov.

Lokalizace: 49.9201567N, 17.3082350E.

Obr. 9. Rýmařov, k. ú. Ondřejov u Rýmařova. Měděná sekera. Foto T. Lašák.

Abb. 9. Rýmařov, Kat. Ondřejov u Rýmařova. Kupfer-Axt. Photo T. Lašák.

Do sbírek Městského muzea Rýmařov byl odevzdán na začátku ledna 2019 nález ploché měděné sekery (obr. 9) z období staršího nebo středního eneolitu. Byl objeven při detektorovém průzkumu spolupracovníkem rýmařovského muzea. Nacházel se cca 8 cm pod stávajícím travnatým povrchem na vrcholu kopce Zimní pole v nadmořské výšce 690 m.

Pavlaína Kalábková, Tomáš Lašák

Resumé

Rýmařov (Kat. Ondřejov u Rýmařova, Bez. Bruntál), „Zimní pole“. Älteres bis mittleres Äneolithikum. Einzelfund.

SYROVICE (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„U trní“. KZP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výkopu pro plynovodní přívaděč k hale DC2 byly v trati „U trní“ (západní část u polní cesty) zachyceny na profilech tři archeologické objekty. Místo nálezu je možné určit na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-19, v linii mezi koordináty 196/244 a 202/261 mm od Z/J s. č. Nepočtený keramický materiál je možné datovat dle charakteristické výzdoby ke kultuře se zvoncovitými poháry.

Ivan Čižmář

Resumé

Syrovce (Bez. Brno-venkov), „U trní“. Glockenbecher-Kultur. Rettungsgrabung.

TROUBSKO (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„Horní louky“. KZP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V červnu a srpnu roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranný archeologický výzkum v severovýchodní polovině pozemku p. č. 1289/25 v trati „Horní louky“ v souvislosti s plánovanou výstavbou průmyslového areálu s administrativní budovou (viz oddíl Neolit v tomto čísle).

V rámci skryté plochy bylo objeveno celkem 8 kostrových hrobů nositelů kultury se zvoncovitými poháry, které představují pokračování soudobého pohřebního areálu, zachyceného v přechodném roce (Přichystal 2018, 156). Zajímavé je, že v polovině případů se jednalo o pohřby malých dětí. Inventář hrobů tvořily vždy dvě až tři keramické nádoby. Jeden

z dospělých jedinců, uložený na levém boku s hlavou směřující k SV, tedy v pozici obvyklé pro muže této kultury, byl navíc vybaven 3 kamennými hroty šípů a 2 úštěpy. U další dospělé osoby ve stejné orientaci byla u předloktí levé ruky nalezena kamenná nátepní destička se třemi otvory (obr. 3).

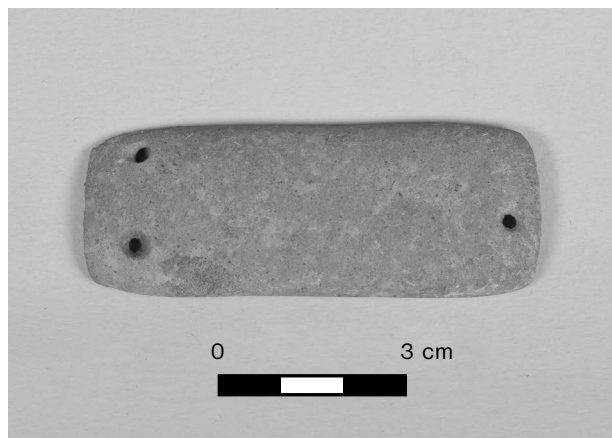
Jiří Kala, Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. 2018: Troubsko (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 59(1), 139–140, 156, 182, 200–201.

Resumé

Troubsko (Bez. Brno-venkov), „Horní louky“. Glockenbecherkultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 10. Troubsko (okr. Brno-venkov). Nátepní destička.
Abb. 10. Troubsko (Bez. Brno-venkov). Armschutzplatte.

ÚVALNO (OKR. BRUNTÁL)

Extravilán. Starší až střední eneolit. Sídliště. Povrchové sběry.

Díky dlouhodobým a systematicky prováděným povrchovým sběrům Petra Ulahela se podařilo doplnit (nálezovou polohou „G“) nyní už téměř souvislý pás dokladů eneolitického osídlení, počínající předpokládaným hradištěm na Burgbergu (Přední cvilínský kopec) – stáří valových opevnění nebylo dodnes nijak prokázáno – a pokračující přes polykulturní lokalitu

v Červeném Dvoře přes katastr obce Úvalno až po hranice s okresem Opava (katastr Brumovic). Hypoteticky lze předpokládat, že obdobná situace pokračuje i dále směrem na Opavu.

Dovolíme si tedy stávající stav poznání shrnout jak písemně, tak i kartograficky (písmena odkazují na zakreslení nálezových poloh na obr. 11).

Bg – Výšinné sídliště na Burgbergu, pravděpodobně obehnané zdvojeným valem (nálezy zatím nepodloženo). Bohaté nálezy z 19. a 1. pol. 20. stol. deponovány ve více muzeích. Naposledy souhrnně včetně literatury a soupisu nálezů z krnovského muzea Šifner 2007, *passim*; také Bříza *et al.* 2014, 190 a Bříza, Ulahel 2015, 172. Nově pouze ojedinělý nález ŠI (Bříza, Feilhauer 2018, 147–148, obr. 11).

A – Pole nad místní částí Krnova (dříve Úvalna) Červený Dvůr. Poměrně četné nálezy (kolem 500 ks); promíšeno se zhruba stejným množstvím nálezů z období KLPP, sporadicky také LK a snad mladý paleolit (Bříza, Ulahel 2010a, 330–331, obr. 2–4; titíž 2015, 172).

X – Předstihový záchranný výzkum AÚ AV ČR, Brno, pracoviště Opava (ved. J. Juchelka) v prostoru budoucí průmyslové zóny II v Červeném Dvoře. Zahloubené sídlištní objekty KNP. Nepublikováno.

G – Nově zde uváděná nálezová poloha na katastru Úvalna nejbližší ve směru ke Krnovu mezi Hájnickým a Černým potokem. Doposud známa pouze několika ojedinělými nálezy, loňského roku vydala větší počet nálezů, početně se blížíci stovce ks (především ŠI včetně jader, velmi fragmentární keramika, otloukače, štípače, zrnětky; stopově také keramika LK a doby hradištní). Dosud nepublikováno.

B – Rozsáhlá plocha, v podstatě navazující kolem Černého potoka na polohu předešlou, se rozkládá od areálu fy den Braven (včetně!) po objekty JZD a vedlejší silnici od Červeného Dvora do středu Úvalna. Zde bylo provedeno několik výzkumů AÚ a NPÚ s nálezy z období KNP a mladého lengyelu (Juchelka 2012, 157; Krasnokutská 2007, 370–371) – poslední na místě budoucí stanice bioplynu (AÚ, ved. J. Juchelka a I. Vondroušová – nepublikováno) – zřejmě mladý lengyel. Z povrchových sběrů z této polohy pochází cca 350 nálezů (Bříza, Ulahel 2010b, 339, obr. 17; titíž 2015, 172).

C – Jižní mírný svah jižně od Úvalna mezi silnicemi Krnov – Opava a Úvalno – Brumovice – rozlohou zatím pravděpodobně největší sbíraná plocha. Nad bezejmenným potůčkem, který ji obtéká z jihu. Zatím z této polohy pochází také cca 350 nálezů, ojediněle (Bříza, Ulahel 2010b 339, obr. 17; titíž 2015, 172; Bříza *et al.* 2017, 199–200, obr. 18).

H – Tato poloha leží nad bezejmenným potůčkem naproti poloze předešlé a zasahuje téměř až na hranici katastru Brumovic (a tedy i okresu Opava). Ačkoli je jedna z nejmenších, pochází z ní z povrchových sběrů daleko nejvíce náleзовého materiálu – přes 5600 ks (v současné době zpracovává v rámci doktorandského studia J. Boček). Ojedinelé nálezy LK, doby hradištní a snad i mladopaleolitické (Bříza *et al.* 2014, 190, obr. 14; Bříza, Ulahel 2015, 172–174, obr. 6).

D – Již za mírným hřebenem jižně od polohy H, na katastru Brumovic – ojedinelé nálezy v desítkách ks, zřejmě návaznost na polohu H. Nepublikováno.

Nálezový materiál z těchto povrchových sběrů je poměrně obdobný ze všech uvedených poloh, na velmi fragmentární keramice (pravděpodobně způsobeno orbou a jinou zemědělskou činností) lze jen velmi obtížně činit nějaká typologická a chronologická zařazení. Domníváme se, že je možno celý tento komplex vřadit do období staršího až středního eneolitu, tedy od mladého lengyelu po kulturu s kanelovanou keramikou. Je tu ale ještě jeden problém. Vezmeme-li v úvahu možný počet obyvatelstva žijícího zcela zřejmě současně na námi sledované ploše, lze si jen velmi těžko představit při změnách v materiální kultuře současnou demografickou výměnu jejích nositelů. Pravděpodobně zde šlo o „nákup“ nebo infiltraci mozků či alespoň myšlenek z blízkého (nebo možná i dalekého) okolí (cf. Janák 2004, 82). Zajímavé je také situování nálezů, jež lze považovat za sídlištní: v podstatě v námi sledovaném úseku jsou vždy nad vrstevnicí 300 m n. m. (zřejmě již tehdy měli bohaté zkušenosti s rozvodňováním Opavy). Vrstevnice je v obr. 11 zvýrazněna.

Svatopluk Bříza, Petr Ulahel

Literatura

Bříza, S., Feilhauer, R. 2018: Krnov (k. ú. Opavské Předměstí, okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 59(1), 147–148.

Bříza, S., Šebela, L., Ulahel, P. 2014: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 55(1), 190.

Bříza, S., Šebela, L., Ulahel, P. 2017: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 58(1), 199–200.

Bříza, S., Ulahel, P. 2010a: Krnov (Opavské předměstí, okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 51, 330–331.

Bříza, S., Ulahel, P. 2010b: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 51, 339.

Bříza, S., Ulahel, P. 2015: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 56(1), 172–174.

Janák, V. 2004: Ke kontinuitě neolitického obyvatelstva na březích řeky Opavy. In: V. Janák,

S. Stuchlík (eds.): *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 21. Pracovního setkání specialistů na výzkum neolitu a eneolitu českých zemí a Slovenska*, 17.–20. září 2002, Hradec nad Moravicí. Acta Archaeologica Opaviensia 1. Opava: Ústav historie a muzeologie FPF Slezské univerzity v Opavě, 73–89.

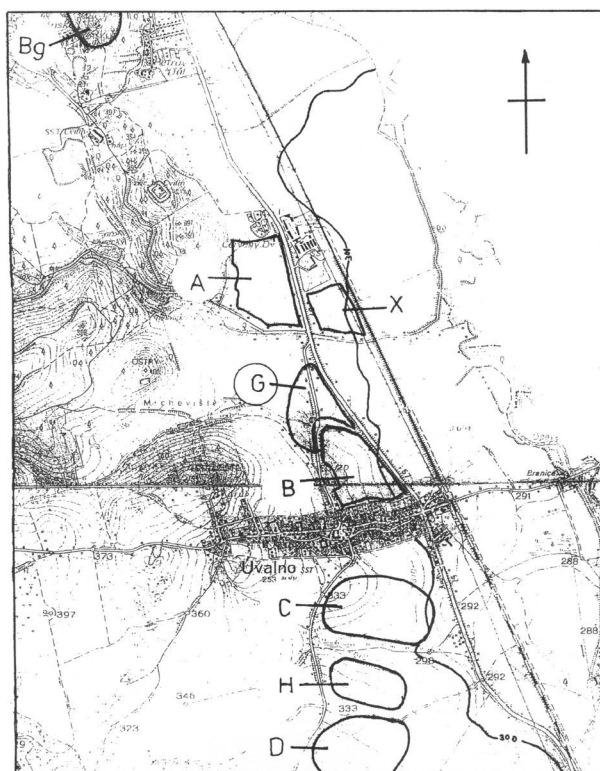
Juchelka, J. 2012: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 53(1), 157.

Krasnokutská, T. 2007: Úvalno (okr. Bruntál). *Přehled výzkumů* 48, 370–371.

Šiffner, J. 2007: *Výšinné sídliště na Předním civilinském kopci u Krnova v kontextu osídlení kultury nálevkovitých pohárů v horním Poodří*. Rkp. diplomové práce. Uloženo: Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě.

Resumé

Úvalno (Bez. Bruntál), unbebauter Teil der Gemeinde. Älteres u. jüngerer Äneolithikum. Siedlung. Oberflächensammlungen.

Obr. 11. Katastrální území Úvalna – Krnova. Polohy eneolitických lokalit A, B, C, D, H, G a X (viz text).

Abb. 11. Kataster von Úvalno u. Krnov. Die Lage der äneolithischen Lokalitäten A, B, C, D, G und X (siehe Text).

VELKÉ PAVLOVICE (OKR. BŘECLAV)

„Hlaviny“. KZP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: dáno bodem S-JTSK Y = -586508 X = -1196333.

Záchranný archeologický výzkum na katastru obce Velké Pavlovice byl vyvolán rekonstrukcí tranzitního dálkového plynovodu Brno – Brodské. Plynovod byl postaven zhruba v 50. letech 20. století. Zmínky o archeologických nálezech z tohoto období chybí. Výzkum proběhl na konci dubna 2018. Lokalita je situovaná na mírný JV svah při okraji intravilánu obce (ovocný sad) cca 400 JZZ od železniční stanice.

V rámci linie rýhy bylo zjištěno celkem 6 objektů (zahřebená chata, zásobní jáma, 2 stavební jámy a 1 křivá jamka) avšak roztroušených v délce 2,5 km. Datovatelný materiál (několik výdutí a okraj misky) se podařilo získat pouze z jednoho značně rozsáhlého objektu (stavební jáma) a spadl do období kultury se zvoncovitými poháry. Povaha zemních prací neumožnila větší odkryv, objekt byl zkoumán pouze v profilu. Hrobové nálezy podobného stáří byly zjištěny pouze několik stovek metrů severněji v prostoru s podobnou konfigurací terénu (Dvořák a kol. 1996, 44).

Richard Bříško

Literatura

Dvořák, P., Matějčková, A., Peška, J., Rakovský I. 1996: *Gräberfelder der Glockenbecherkultur in Mähren II (Bezirk Břeclav). Katalog der Funde.* Brno: Petr Dvořák Verlag Brno.

Resumé

Velké Pavlovice (Břeclav District), “Hlaviny”. During the archaeological rescue research, a Bell Beaker settlement was excavated.

VĚŽKY (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„U hřbitova“. Epilengyel. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace výzkumu: ZM ČR 1:10 000, list 24-42-15, v okolí bodu 158/247 mm od Z/J s. č.

Během dvou archeologických výzkumů byla na lokalitě v roce 2018 zachycena část pravěkého sídliště. Celkem bylo prozkoumáno 6 zahřebených sídlištních objektů, které lze na základě získaných artefaktů předběžně datovat do období časněho eneolitu.

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Resumé

Věžky (Kroměříž District), “U hřbitova”. During the progressing work on newly founded private residences, several features were discovered dating to the beginning of the Eneolithic period.

ŽELEZNÉ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Záhomí“. MMK (stupeň II). Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK - 1141215.89:607388.70, 1141313.26:607324.67, 1141144.72:607230.75 a 1141182.56:607359.07.

Na podzim roku 2018 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchranné archeologické výzkumy v poloze „Záhomí“ v souvislosti s budováním komunikací a inženýrských sítí pro plánovanou zástavbu rodinných domů.

V jihovýchodní části dotčené lokality porušily zářezy pro komunikace a liniové výkopy pro inženýrské sítě 14 zahřebených sídlištních objektů, mezi nimiž se vyskytlo také několik hlubokých krátkých žlabů. Na základě získaných zlomků keramických nádob je možné tyto objekty datovat do kultury s moravskou malovanou keramikou.

Dosud neevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce okolo 320 m, ve spodní, mírnější polovině západního svahu, kterým klesá členitě návrší Kopaniny (476,1 m n. m.) k levé straně potoka Lomnička. S největší pravděpodobností se jedná o zázemí výšinného sídliště z II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou, jež bylo dříve zjištěno zhruba 500 m severozápadně na temeni kopce Hradisko (naposledy Salaš 2013, 204).

Michal Přichystal

Literatura

Salaš, M. 2013: Pravěké a časně dějinné osídlení Tišnovska. In: J. Doležel, J. Lacina, J. Zaccal (eds.): *Tišnov: příroda, dějiny, památky, lidé.* Tišnov: Město Tišnov, 193–223.

Resumé

Železné (Bez. Brno-venkov), „Záhomí“. MBK (Stupeň II). Siedlung. Rettungsgrabung.

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Seznam ročníků, List of Volumes, Liste der Jahrgänge

ročník volume Jahrgang	název title Titel	rok vydání published in Erscheinungsjahr
1	Přehled výzkumů 1956	1959
2	Přehled výzkumů 1957	1958
3	Přehled výzkumů 1958	1958
4	Přehled výzkumů 1959	1960
5	Přehled výzkumů 1960	1961
6	Přehled výzkumů 1961	1962
7	Přehled výzkumů 1962	1963
8	Přehled výzkumů 1963	1964
9	Přehled výzkumů 1964	1965
10	Přehled výzkumů 1965	1966
11	Přehled výzkumů 1966	1967
12	Přehled výzkumů 1967	1968
13	Přehled výzkumů 1968	1970
14	Přehled výzkumů 1969	1971
15	Přehled výzkumů 1970	1971
16	Přehled výzkumů 1971	1972
17	Přehled výzkumů 1972	1973
18	Přehled výzkumů 1973	1974
19	Přehled výzkumů 1974	1975
20	Přehled výzkumů 1975	1977
21	Přehled výzkumů 1976	1978
22	Přehled výzkumů 1977	1980
23	Přehled výzkumů 1978	1980
24	Přehled výzkumů 1979	1981
25	Přehled výzkumů 1980	1982
26	Přehled výzkumů 1981	1983
27	Přehled výzkumů 1982	1984
28	Přehled výzkumů 1983	1985
29	Přehled výzkumů 1983	1987
30	Přehled výzkumů 1985	1987
31	Přehled výzkumů 1986	1989
32	Přehled výzkumů 1987	1990
33	Přehled výzkumů 1988	1991
34	Přehled výzkumů 1989	1993

ročník volume Jahrgang	název title Titel	rok vydání published in Erscheinungsjahr
35	Přehled výzkumů 1990	1993
36	Přehled výzkumů 1991	1993
37	Přehled výzkumů 1992	1996
38	Přehled výzkumů 1993-1994	1997
39	Přehled výzkumů 39 (1995-1996)	1999
40	Přehled výzkumů 40 (1997-1998)	1999
41	Přehled výzkumů 41 (1999)	2000
42	Přehled výzkumů 42 na obálce název Přehled výzkumů 42 (2000)	2001
43	Přehled výzkumů 43	2002
44	Přehled výzkumů 44	2003
45	Přehled výzkumů 45	2004
46	Přehled výzkumů 46	2005
47	Přehled výzkumů 47	2006
48	Přehled výzkumů 48	2007
49	Přehled výzkumů 49	2008
50	Přehled výzkumů 50	2009
51	Přehled výzkumů 51	2010
52	Přehled výzkumů 52-1	2011
	Přehled výzkumů 52-2	2011
53	Přehled výzkumů 53-1	2012
	Přehled výzkumů 53-2	2012
54	Přehled výzkumů 54-1	2013
	Přehled výzkumů 54-2	2013
55	Přehled výzkumů 55-1	2014
	Přehled výzkumů 55-2	2014
56	Přehled výzkumů 56-1	2015
	Přehled výzkumů 56-2	2015
57	Přehled výzkumů 57-1	2016
	Přehled výzkumů 57-2	2016
58	Přehled výzkumů 58-1	2017
	Přehled výzkumů 58-2	2017
59	Přehled výzkumů 59-1	2018
	Přehled výzkumů 59-2	2018

YURI E. DEMIDENKO, PETR ŠKRDLA, JOSEBA RIOS-GARAIZAR

IN BETWEEN GRAVETTIAN AND EPIGRAVETTIAN IN CENTRAL AND EASTERN EUROPE: A PECULIAR
LGM EARLY LATE UPPER PALEOLITHIC INDUSTRY

JAROSLAV BARTÍK, PETR ŠKRDLA, JAN NOVÁK

MOHELNO-PLEVOCCE V KONTEXTU LOKÁLNÍHO LENGYELSKÉHO OSÍDLENÍ A PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ

RADKA KNÁPEK, ONDREJ ŠEDO

DEPOZITA IDENTIFIKOVANÁ V ŘÍMSKÝCH PŘÍKOPECH NA LOKALITĚ MUŠOV-NEURISSEN
A JEJICH PŘÍKLADY ZAZNAMENANÉ VE VYBRANÝCH AREÁLECH S DOKLADY POBYTU ŘÍMSKÝCH VOJSK

EDUARD DROBERJAR, RADKA KNÁPEK, ZUZANA JARŮŠKOVÁ

THE IMPORTANCE OF FINDS FROM THE MIGRATION PERIOD IN MALÁ HANÁ (MORAVIA)

ZUZANA LOSKOTOVÁ

LATE MIGRATION PERIOD SQUARE-HEADED BOW BROOCHES DECORATED WITH KNOBS IN THE CONTEXT
OF THE RECENT FIND IN MUŠOV, MORAVIA

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU 2018

PALEOLIT

NEOLIT

ENEOLIT

DOBA BRONZOVÁ

DOBA ŽELEZNÁ

DOBA ŘÍMSKÁ A DOBA STĚHOVÁNÍ NÁRODŮ

100

Státní
archeologický
ústav

100 let
moderní archeologie
v českých zemích